

ปัญหากฎหมายกรณีผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) เครื่องหมายการค้าจากการบังคับคดีขายทอดตลาด¹

พิชัย นະทอง²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหากฎหมายกรณีผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) เครื่องหมายการค้าจากการบังคับคดีขายทอดตลาด โดยเครื่องหมายการค้าเป็นทรัพย์สินทางปัญญานชนิดหนึ่ง ซึ่งมีไว้เพื่อบ่งชี้และแยกแยะสินค้าของบุคคลหนึ่งออกจากสินค้าของอีกคนหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้สาธารณชนผู้บริโภคสับสนหรือหลงผิด แต่ก็มีอุปสรรคสำคัญที่ติดตามมาก็คือสินค้านั้นจะถูกบุคคลอื่นล่วงละเมิด โดยการเลียนหรือปลอมเครื่องหมายการค้า เพื่อลงขายสินค้าด้อยคุณภาพของตนแทน ทำให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงและสาธารณชนผู้บริโภคได้รับความเสียหาย โดยกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์การคุ้มครองว่าให้เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีอำนาจหวงกั้นผู้อื่นอันเป็นสิทธิที่ไม่ใช่ทั้งทรัพย์สินสิทธิและบุคคลสิทธิ แต่สิทธิทั้งในการป้องกันมิให้ผู้อื่นมาล่วงละเมิดเครื่องหมายการค้า (Infringement) ของตนและเป็นสิทธิในการเรียกร้องให้ผู้อื่นรับผิดชอบได้ด้วยกล่าวคือ เป็นการให้สิทธิเด็ดขาด (Exclusive Right) แต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้เครื่องหมายการค้าทางการค้า³ โดยหลักเกณฑ์การได้มาซึ่งสิทธิในเครื่องหมายการค้าขึ้นตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 44 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับ มาตรา 27 และมาตรา 28 เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้”⁴

โดยหลักเกณฑ์การได้มาซึ่งสิทธิในเครื่องหมายการค้าขึ้นตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 44 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับ มาตรา 27 และมาตรา 28 เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าขึ้น

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายกรณีผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) เครื่องหมายการค้าจากการบังคับคดีขายทอดตลาด โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ รุ่งเรือง วิชา และ รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ ชาญชัย ศิลาวรร, “เครื่องหมายการค้ากับการลงสาธารณะชน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 54

⁴ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534, มาตรา 44.

สำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้” การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามระบบการจดทะเบียนของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา มีด้วยกันหลัก ๆ 2 แบบ แบบแรก คือ จดก่อนได้ก่อน (First to File) และ แบบที่สอง แบบใช้ก่อนได้ก่อน

จากการศึกษาเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้วหากต่อมานั้นได้มีการบังคับคดีโดยเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเพื่อยึดและขายทอดตลาดเครื่องหมายการค้า เพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษานั้น โดยมีบุคคลภายนอกโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน เป็นผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) จากการขายทอดตลาดเครื่องหมายการค้า นั้น โดยไม่ทราบข้อเท็จจริงว่าความจริงแล้วเครื่องหมายการค้าดังกล่าวอยู่ในระหว่างเป็นข้อพิพาทในชั้นศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศว่าเครื่องหมายการค้ามีความเหมือน หรือคล้ายกับผู้อื่น และหากเครื่องหมายการค้า ซึ่งได้มีการบังคับคดีขายทอดตลาดไปแล้วนั้น ถ้าหากต่อมาศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้มีการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) จากการขายทอดตลาดตามคำพิพากษา โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน หรือผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) จากการขายทอดตลาดย่อมได้ไปซึ่งสิทธิในเครื่องหมายการค้า นั้นจะส่งผลอย่างไรกับเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ศาลได้มีคำพิพากษาให้ตนเป็นฝ่ายชนะคดี ยังคงเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าและเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้า นั้นสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ หรือไม่ กรณีจึงพบปัญหาว่า

จากการศึกษาทำให้ทราบถึงประเด็นปัญหาในกฎหมายกรณีผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) เครื่องหมายการค้าจากการบังคับคดีขายทอดตลาดและหากต่อมาเครื่องหมายการค้าดังกล่าว นั้นได้ถูกศาลเพิกถอนภายหลังที่ได้มีการขายทอดตลาดไปแล้ว ซึ่งสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาเรื่องสิทธิของผู้รับโอนจากการขายทอดตลาดเครื่องหมายการค้าตามหลักความสุจริต ปพพ. มาตรา 1330 ซึ่งเป็นปัญหา กล่าวคือ เมื่อได้มีการบังคับคดียึดทรัพย์สินและนำออกขายทอดตลาดโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเครื่องหมายการค้าแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อเจ้าของเครื่องหมายการค้า ถ้าหากว่าเครื่องหมายการค้าที่ได้ดำเนินการขายทอดตลาดไปแล้วนั้น เป็นเครื่องหมายการค้า ที่เหมือน หรือ คล้ายกับบุคคลอื่น โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่าเครื่องหมายการค้าดังกล่าว นั้นอยู่ระหว่างที่ศาลทรัพย์สินฯ ยังไม่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอน ได้มีการถูกบังคับคดียึดและนำเครื่องหมายการค้า นั้นออกขายทอดตลาดไปโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี มีผู้ประมูลซื้อได้ไป (ผู้รับโอน) ในเครื่องหมายการค้าผู้ซื้อ (ผู้รับโอน) จากการขายทอดตลาดซึ่งไม่ทราบข้อเท็จจริงถึงปัญหาซึ่งยังเป็นข้อพิพาทโต้แย้งกันในระหว่างการพิจารณาของศาลทรัพย์สินฯ โดยผู้ซื้อสุจริตและเสียค่าตอบแทนจะยังได้สิทธิเพียงใด และระหว่างเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ศาลให้เป็นฝ่ายชนะคดีจะยังมีสิทธิในเครื่องหมายการค้า นั้นเพียงใด ดังนั้นหากในระหว่างสิทธิในความเป็น

⁵ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534, มาตรา 44.

เจ้าของเครื่องหมายการค้าของผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) จากการขายทอดตลาดกับสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ศาลให้เพิกถอนในคดีก่อน ใครเป็นผู้มีสิทธิดีกว่ากันในเครื่องหมายการค้านี้

จากการศึกษาประเด็นนี้ผู้เขียนเห็นว่า กรณีเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งต่อมานั้นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ใช้สิทธิบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้อื่นได้แก่เครื่องหมายการค้าของลูกหนี้นั้น และมีบุคคลภายนอกเป็นผู้ซื้อเครื่องหมายการค้าดังกล่าว เจ้าของเครื่องหมายการค้า(ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) ย่อมหมดสิทธิที่จะใช้เครื่องหมายการค้านี้ได้อีก ตามหลักสุจริตประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1330⁶ ที่บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลผู้ซื้อทรัพย์สินโดยสุจริตในการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล หรือคำสั่งเจ้าพนักงานรักษาททรัพย์ในคดีล้มละลายนั้น ท่านว่ามิเสียไป ถึงแม้ภายหลังจะพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินนั้นมีเจ้าของจำเลย หรือลูกหนี้โดยคำพิพากษา หรือผู้ล้มละลาย” จึงเห็นได้ว่าสิทธิตามกรณีนี้เป็นการได้กรรมสิทธิ์โดยพฤติการณ์พิเศษเป็นข้อยกเว้น “ผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน” (nemo dat rule)

ปัญหาประการที่สอง คือ การขอเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้รับโอนจากการขายทอดตลาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 335⁷ บัญญัติว่า “เมื่อทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้จดทะเบียนให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ” บทบัญญัติดังกล่าวเพียงแต่เป็นการบัญญัติอย่างกว้างๆ ถึงการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินให้แก่ผู้ซื้อซึ่งหมายถึงผู้ซื้อ (ผู้รับโอน) โดยปกติธรรมดาทั่วไปจากการขายทอดตลาด แต่ก็ได้เป็นการกล่าวห้ามเอาไว้โดยเฉพาะเจาะจงถึงการขอจดทะเบียนการค้าซึ่งเครื่องหมายการค้าของผู้ซื้อ (ผู้รับโอน) จากการขายทอดตลาด ในกรณีที่เครื่องหมายการค้าที่ขอจดทะเบียนนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาขอเพิกถอนเครื่องหมายการค้าของศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งยังคงมีข้อโต้แย้ง เรื่องเครื่องหมายการค้านี้ในความเหมือน หรือคล้าย กับผู้อื่น และต่อมาศาลทรัพย์สินฯ ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนเครื่องหมายการค้าดังกล่าว แต่กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ และหากนายทะเบียนได้ปฏิเสธการจดทะเบียนของผู้ซื้อ เนื่องจากอยู่อย่างยังระหว่างระหว่างการพิจารณาของศาลทรัพย์สินฯ ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) หรือหากนายทะเบียนได้มีการจดทะเบียนแก้ไขทางทะเบียนให้แก่ผู้ซื้อแล้วต่อมาภายหลังศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนเครื่องหมายการค้าที่มีการโต้แย้งกันไว้แต่ที่แรก แล้ว การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงของผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) จะเป็นอย่างไร กรณีนี้ยังไม่มีคำตอบชัดเจนและเป็น

⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1330.

⁷ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง, มาตรา 335.

ช่องว่างย่อมก่อให้เกิดความสับสนในการจดทะเบียนและสิทธิที่อาจไม่เป็นธรรมต่อบุคคลภายนอกผู้ซึ่งสุจริต และเสียค่าตอบแทนหรือแก่เจ้าของเครื่องหมายการค้า

จากการศึกษาในประเด็นที่สองผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า เมื่อสิทธิในเครื่องหมายการค้าอันได้มีเกิดการโต้แย้งถึงกรณีการขอดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกับนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างเจ้าของเครื่องหมายการค้าไม่ได้จดทะเบียนซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชนะคดีและให้เพิกถอนการจดทะเบียนและการขอเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนกับนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า มาตรา 41 กับสิทธิในเครื่องหมายการค้าของ ผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) จากการขายทอดตลาดในการของจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงสิทธิดังกล่าวกับนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา 335 ซึ่งบุคคลทั้งสองต่างได้อ้างถึงแหล่งที่มาแห่งสิทธิในการขอจดทะเบียนกับนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าอันแตกต่างกัน เห็นว่าการที่นายทะเบียนจะดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนได้นั้นเมื่อสิทธิในเครื่องหมายการค้าของผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) เป็นสิทธิที่ได้รับความคุ้มครองตามหลักข้อยกเว้นที่ว่า “ผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน” (nemo dat rule) สุจริต และแม้ภายหลังศาลจะได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นผู้มีสิทธิดีกว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนและเพิกถอนเครื่องหมายการค้าอันก็ตามแม้ถึงว่าสิทธิในเครื่องหมายการค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ฝ่ายชนะคดีและศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนก็ตาม แต่เมื่อสิทธิดังกล่าวนั้นเมื่อยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนเพื่อให้เป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียว ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 44 อันเป็นทรัพย์สินที่สามารถใช้ยันกับบุคคลภายนอกได้แล้วนั้นสิทธิดังกล่าวจึงเป็นเพียงบุคคลสิทธิที่ผูกพันเฉพาะคู่ความเท่านั้น จึงไม่อาจที่จะมีผลกระทบต่อ ผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้สุจริตและเสียค่าตอบแทนนั้น

ปัญหาประการที่สาม คือ การระงับเครื่องหมายการค้าก่อนบังคับคดีขายทอดตลาด การที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่เกิดข้อพิพาทในเครื่องหมายการค้าที่ เหมือน หรือกับ ผู้อื่น และอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศยังไม่ปรากฏว่าศาลนั้นได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว และก็ไม่ทราบถึงการที่เครื่องหมายการค้าอันได้ถูกมีการนำไปเป็นหลักประกันการชำระหนี้ตามสัญญาต่างๆ ต่อมาเครื่องหมายการค้าอัน ได้ถูกเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของให้บังคับคดียึดและเครื่องหมายการค้าอันอยู่ระหว่างการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี ย่อมเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า หากเครื่องหมายการค้าอันได้มีการขายทอดตลาดออกไปโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้วย่อมทำให้กรรมสิทธิ์ในเครื่องหมายการค้าอันอาจมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งกรรมสิทธิ์นั้นได้ ดังนั้นเมื่อมีกรณีดังเช่นว่านี้

เจ้าของเครื่องหมายการค้าซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลทรัพย์สินฯ จะสามารถหรือมีวิธีการดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าที่อยู่ระหว่างการบังคับคดีของศาลในอีกศาลหนึ่ง เพื่อเป็นวิธีการ

ป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายอันอาจเกิดข้อโต้แย้งระหว่างผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) จากการขายทอดตลาด และผู้อื่น ซึ่งได้รับการโอนเปลี่ยนมือไปในอีกหลายทอดรวมทั้งบุคคลภายนอก

จากการศึกษาในประเด็นที่สามผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า เมื่อเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้แล้วอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลเพื่อให้มีการเพิกถอนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวจากบุคคลหรือเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนแต่ได้มาโดยการใช้อย่างสิทธิดีกว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ซึ่งหากเครื่องหมายการค้านั้นเจ้าของเครื่องหมายการค้าถูกศาลแพ่งในอีกคดีหนึ่งพิพากษาให้ตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาและอยู่ระหว่างการบังคับคดีขายทอดตลาดเครื่องหมายการค้า นั้น และหากได้มีการดำเนินการบังคับคดีจนสำเร็จบริบูรณ์แล้วนั้น ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนและเป็นฝ่ายชนะคดีจากการร้องขอให้เพิกถอนเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้

แม้ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 116 แต่บทบัญญัติดังกล่าวนั้นก็เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การขอคุ้มครองชั่วคราวและระงับไว้ก่อนฟ้องคดี อันเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำผิดเพื่อเป็นการป้องกันและเป็นประโยชน์กับโจทก์ก่อนที่จะมีการฟ้องคดี และเป็นไปในทางคดีอาญาเท่านั้น ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ได้มีบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเจาะจงถึงความชัดเจนหรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับกรณีปัญหาเครื่องหมายการค้าที่ถูกเพิกถอนโดยศาลก่อนมีการขายทอดตลาด แม้ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีการพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 มาตรา 29 และมาตรา 26 จะได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ความคุ้มครองชั่วคราวไว้ แต่ก็มีใช้เป็นบทบัญญัติเฉพาะเจาะจงดังเช่น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 116 กรณีดังกล่าวจึงเป็นปัญหาของการที่ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นการเฉพาะเจาะจงชัดเจนของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ที่กำหนดถึงหลักเกณฑ์การคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษา จึงเห็นว่า หากเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ร้องขออ้างสิทธิดีกว่าได้มีการคุ้มครองชั่วคราวซึ่งสิทธิในเครื่องหมายการค้าที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศโดยการขอให้มีการระงับทางทะเบียน ดังเช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตามมาตรา 253 (3) ย่อมเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหากฎหมายกรณีผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) เครื่องหมายการค้าจากการบังคับคดีขายทอดตลาด ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

1.1 ปัญหาผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) เครื่องหมายการค้าจากการขายทอดตลาดที่มีการเพิกถอนภายหลัง

เนื่องจากเครื่องหมายการค้าที่ถูกบังคับคดีขายทอดตลาดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มิได้มีการกำหนดสิทธิของเครื่องหมายการค้าที่ชัดเจนในกรณีของเจ้าของเครื่องหมายการค้าได้ร้องขอต่อศาลเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยอ้างว่าตนมีสิทธิดีกว่าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 67 กับสิทธิของบุคคลภายนอกผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน จากการบังคับคดีขายทอดตลาดเครื่องหมายการค้านั้นไว้ จึงต้องนำหลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1330 ในเรื่องซื้อขายเงิน “ผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน” ในทางแพ่งมาบังคับใช้

ดังนั้น จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 โดยบัญญัติกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของบุคคลภายนอกผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) จากการบังคับคดีขายทอดตลาดเครื่องหมายการค้าในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ไว้เป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน

2.2 ปัญหาการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจากการขายทอดตลาดที่มีการเพิกถอนภายหลัง

ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ในเรื่องการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนกรณีของผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) เครื่องหมายการค้าที่ถูกบังคับคดีขายทอดตลาดโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งหากต่อมาศาลที่ได้มีการได้ร้องขอต่อศาลเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยอ้างว่าตนมีสิทธิดีกว่าได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ร้องเป็นฝ่ายชนะคดีในภายหลัง ย่อมทำให้เกิดความสับสนและไม่ชัดเจนแก่การที่จะรับจดทะเบียนของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าในสิทธิของเครื่องหมายการค้าของผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) ซึ่งตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 นั้นไม่ได้มีการระบุให้ชัดเจนถึงกรณีดังกล่าวไว้ และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความสับสนและไม่ชัดเจนในสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้เพิกถอนการจดทะเบียนกับสิทธิในเครื่องหมายการค้าของผู้รับโอน (ผู้ซื้อ) จากการขายทอดตลาดโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน

2.3 ปัญหาการระงับเครื่องหมายการค้าก่อนบังคับคดีขายทอดตลาด

เนื่องจากพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ตามมาตรา 116 ได้มีการบัญญัติให้นำเอาวิธีการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้ก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล โดยมุ่งให้เจ้าของสิทธิในเครื่องหมายการค้า และเครื่องหมายต่างๆ สามารถขอรับการเยียวยาความเสียหายได้อย่างรวดเร็วก่อนที่จะเกิดความเสียหายจนยากแก่การเยียวยาได้ทัน ซึ่งนับเป็นมาตรการพิเศษอย่างหนึ่งที่เสียหายยื่นขอต่อศาลได้โดยที่ยังไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาลในการที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการเลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วม อันได้มีการกำหนดบทลงโทษไว้ในทางอาญา แต่ก็มีได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือให้ความคุ้มครองหรือระงับสิทธิในเครื่องหมายการค้าในกรณีได้มีการฟ้องคดีต่อศาล

แล้ว หากต่อมามีการฟ้องร้องเครื่องหมายการค้าซึ่งก่อนมีคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล หากถ้าเครื่องหมายการค้า
ดังกล่าวนั้น ได้มีการถูกบังคับคดีและอยู่ระหว่างการบังคับคดีขายทอดตลาด ไว้เป็นการเฉพาะเจาะจง

ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ในเรื่องการให้ความคุ้มครองหรือระดับสิทธิในเครื่องหมายการค้า ในกรณีเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ร้องขออ้างสิทธิดีกว่าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มาตรา 67 และอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ โดยการขอให้มีการระงับทางทะเบียน โดยการได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเจาะจงหรือชัดแจ้ง ดังเช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตามมาตรา 253 (3) แล้วนั้น ย่อมเป็นประโยชน์มากกว่าและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด

เอกสารอ้างอิง

- คณิต ฅ นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาคการดำเนินคดี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
วิญญูชน, 2552.
- ศาสตราจารย์ ดร. วิญญู เครืองาม. คำบรรยายเนติบัณฑิตสภา วิชา ชื่อขาย เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ ครั้งที่ 4, ภาคหนึ่ง
สมัยที่ 64, 2554.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. ลักษณะของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติ
ธรรม, 2553.
- ดร.จิตฤดี วีระเวสส์. หนังสือสรุปย่อหลักกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ, 2552.
- รัชชัย ศุภผลศิริ. คำอธิบายกฎหมายเครื่องหมายการค้า. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2536.
- รัชชัย ศุภผลศิริ. หลักการเบื้องต้นของกฎหมายเครื่องหมายการค้า. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์ พริ้นต์
แอนด์พับลิชชิงจำกัด (มหาชน), นิติบรรณการ. 2546, 2538.
- บัญญัติ สุชีวะ. กฎหมายลักษณะทรัพย์. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2530.
- พระยาเทพวิฑูร. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ. มาตรา 1-240. พระนคร: โรงพิมพ์ไทย
พิทยา, 2505.
- พิพัฒน์ จักรางกูร. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการ
บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2546.
- มานิตย์ จุมปา. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน. พิมพ์ครั้งที่ 7.
- วัศ ดิงสมิตร. คำอธิบายกฎหมายเครื่องหมายการค้า. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: นักพิมพ์นิติธรรม, 2545.
- วิญญู เครืองาม. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะ ชื่อขาย แลกเปลี่ยน ให้. ฉบับปรับปรุงใหม่
ตาม พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม.ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. ฉบับที่ 14, 2548.

ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช. **อธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กฎหมายลักษณะทรัพย์**. พิมพ์ครั้งที่ 1.

สำนักพิมพ์ พลสยาม พรินต์ (ประเทศไทย), 2551.

ธวัชชัย แสงอรุณ. “เรื่องปัญหาความเสียหายจากการเพิกถอนการขายทอดตลาด” หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหาร
ในศาลชั้นต้น. รุ่นที่ 14. สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม. สำนักงานศาลยุติธรรม,
2558.

กนกวรรณ จันทร์ผิว. “ลักษณะบ่งเฉพาะเครื่องหมายการค้าเสียงและกลิ่น.” สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2556.

จักรพันธ์ ทองอ่ำ. “บทบาทรัฐในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา: ศึกษาเฉพาะกรณีลิขสิทธิ์.”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

ชาญชัย ศิลอาจารย์. “เครื่องหมายการค้ากับการลงสาธารณะชน.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2531.

ณัฐธันธ์ ปาวสานต์. “ปัญหาการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์งานดนตรีกรรม.” วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2550 .

เดิพงษ์ ปะมะคัง. “เครื่องหมายการค้าที่ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน: ศึกษาเฉพาะกรณีเครื่องหมายการค้าที่มี
ลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือรัฐประศาสนโยบายมาตรา
8(9) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534.” วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2550.

นางสาวณัชชมล แสนเรือง. “ปัญหาการกำหนดเงื่อนไข หรือเขตพื้นที่การใช้เครื่องหมายการค้าที่เหมือน หรือ
คล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้แล้ว : กรณีการใช้โดยสุจริต.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.

วันชัย รัชสิทธิ์วรกุล. “การบริหารการจัดเก็บค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ในการทำงานวรรณกรรม.” วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

เสาวลักษณ์ จุลพงษ์พร. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้า.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

อดุล ทินะพงศ์. “การใช้เครื่องหมายการค้ากับสิทธิที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้า.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ฐิติพร วัฒนชัย. กิตติยา พุกษารุ่งเรือง และคณะ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการวิจัยการ
บังคับคดีกับทรัพย์สินทางปัญญา (Execution of Judgment on Intellectual Property
Litigation), 2562.